

Кинематограф МЕДЭЭЛЕР

КИНО МЕХАНИГИ

Улут-Хем районунд Хайыранан суурунга эртен эртежин чарлалдар турган аныян эрчи барык хүнүнү көрүп болуп. Кино механиги Николай Сергеевич Доспан-Комбу чон ортузунга кино уран чүүлүн чедигир пропагандалап, чонуну сагышынга таарымы, оларнын сонургалын улам хаймыштырар, тода, арыг чараш бижээм чарлалдарны кесип чарлерге азып турарынан аңгыда, эң-не чууга чүве кино көрүлгезин бекин демкеме эртерип, чалгыс чер чурттууларынын максатын чедип алган кино механиктериники бирээзи.

Июрюкчүлөргө донтоомаал, эки шынарлыг кино көрүлгези механиктин сагыш чангыр ажил-ижи, ажылыгы бекин харымсалгызы Николай Сергеевичтин хүндүлөгө чедирген.

Ойгу беш чылдын үшү чылында кино көрүлгезинин планын ол 104 хуу нуусеткин. А бо чылдын баштайгы иварталын 105 хуу нуусеткин, районда мурынчы кино механиктериники аразында кирген.

Н. С. Доспан-Комбу 1961 чылда Кызылга кино механиктини суругууну дооснаш, турсун суурунга калгыс сонургаан ажылыгы кирип алган. Дузалычы кылдыр Ендан Патты ол хүлээп алгаш, механиктик солун анылынга хей чылдарда арга-сүмезин берип, нады аныдалап келген. Сөөлгү наш чылдарда Хайыранан кино механиктини планын донтоомаал амыр күүсөдип, районда эки аныдалап кино механиктини деп мактадып келген.

Чонга эки шынарлыг кино көрүлгезининде аңгыда, улут механиги Н. С. Доспан-Комбу боудуну дузалычылары-биле хей-ниити ажылыгы ивдеийлиг кириктирер. Хей-ниити чурчун маггаларында механик-дружинниктер көчүг көлпөйлөг бооп турларал. Малчыларга, бригадаларга, фермаларга шөф ажыларды, сизен кезилдеме дээш өскө-дээ сезонунг амылдардан олар база черле чыда калбаатар.

К. НАТПИЙ-ООЛ.

КОНКУРС

Суг-Аксы ортумак школанын башчылар коллективи Делегейнин уруглар чылынга тураснаткан эки хураан чуруткар, лзы-буру модельдер, фото-чурунтар болгаш демирден мылган кылгылар конкурзун организастап эртерген. Ол конкурсна школанын өреникчилери ивдеийлиг киришкенер. Конкурс школанын спорт залында ийи хун дүргүзүндө уламчылан болгаш көрүкчүлөрдүн сонургалын хаар туткан.

Эге класстардан 1 (ууртучу башкы Г. Ховалыг) бирги, 3 (ууртучу башкы Г. Очур-оол) класс ийги черин чаалап алган. 5, 6, 7 класстардан 5 (ууртучу башкы Х. Кан-оол) бирги, 7 (ууртучу башкы Б. Ондар) класс ийги черин ап, тилекчи болганар. Устүк класстардан башкы О.С. Сааянын ууртуканы 8 класс бирги, башкы М. Монгуштук ууртуканы 9 класс ийги черин ээлзэнер.

Школанын кайы-дээ класстарынын үстүндө адааныыс уран чүүл хевирлеринге хандышылдыын база чыл келген тудум оларнын мергемилиниң өзүп оранын июри демделгези. Чуралга Андрей Сат, Лариса Тойлуг-оол, Чечена Ондар, демир кылгыларында Андрей Сат, Тимур Ондар, Дмитрий Ондар, Алик Ховалыг, чудук тырттыларында Сааян Саая олар шаңнадып-мактатканар.

О. БОРАШ.

ЧУУДЕН БОЛГАНЫЛ?

• Аныян оол ээирин тургаш, аар кем-херек үүлөгеткен. Ооң чылдагааны чуул? Ол канчал бичизинден-не арагаже хчидий бергенми?
• Ооң чылдагааны ада-иезинде бе азы алыс боудуна бе? Кем-херек кылырынче ону чуу ыдалааны?

Эргим редакция!

Моон мурунда солун чедиче чагаа-дээ бижип чорбаан кижи мен. Бо узада биживестин-дээ арагаже чок апарды. Чүге дээрге мөөн кодам өг-бүдөмнүн огул кеминг херек үлүгеткен, шак чыл иштине хосталгазын кадыын шийттирген. Ада-иези оон ажын амыр, арагаже улам синитип, ыглажып олар. Кожалары бистер оларнын ишти-хеннүн чаалап, чалгып-сурган-дээ тур-ла бис. Ол үлүгеткен херээ дээш кезем-чени көөр апар. Хоойлунун негелдизиндиг. Мөөн бижип олар ужурум оон дугайында авес, а солун чогум буздайган чылдагааны тодаралыр дөөн кижи мен.

Херектин алыс ужуру чүгө төлөп чок олда авес, а ооң өг-бүдөмнүн, тодаргайлаарга, оон ада-иезинде деп болвар-дыр мен. Чүге дээрге ада-ие улус төлдү чүгө торүүр авес, а кижилер, амылдарын дөмөгө орунче төлөтүп, хамалыч кылдыр үдөп килерер умурут.

А кижизилде дээрге чүгө ада-биле сургаарында авес, а хууда үлөгөр-чижээ, талептиг чорчун көргүзүлгө болуп. Кижи кара чажында тура ада-иезинин чанынга өөр, оларнын ажы-чанын өрттүрер, дөөр, салтар шыжажыгай. Бо болал кандыг-дээ шызымылганы негесе.

Аныян оол ээирин тургаш, аар кем-херек үүлөгеткен. Ооң чылдагааны чуул? Ол канчал бичизинден-не арагаже хчидий бергенми?
• Ооң чылдагааны ада-иезинде бе азы алыс боудуна бе? Кем-херек кылырынче ону чуу ыдалааны?

А Анатолийнин ада-иези огулунга кандыг «чагай үлөгөрчичек» көргүзүп келгенди! Олар кайсы-дээ аныяндан тура арагага аажок сунулдуг улус чүве. Ачаы-дээ, авазы-дээ огулун баштай хойнуга олутуруп азы чүктөп алгаш, оон кылдыптар алпарга чедип алгаш, «мылган каралат» чордулар. Баштай Тола амылдыралында бир-ле дугаар мыннин келгеш-ле, адаанын азы незинин «чиктин кончуг» аажы-чанын өскөргөн боор.

Эми эрттер арагаалаарын соксадып көрүнер, чаш ажы-төдүнөрин келдр үезин бөдөнөр—деп, оларнын төрөлдүгүлери-дээ, кожалары бистер-дээ чалгып турдуус. (Олар Анатолийден аңгыда ийи кыс урулуг улус.)

Низыг-тыр харым, чер-ле кайтып боор, шептенип көөр-дүр—деп, олар сергей бергенде чешпааржирлар. А оон база-ла ийи алгаштын харым-дээ чалчыткын өгөлдөр. Ижерин-шпырны боттарымыс-ла билгей бис. Өскөдөрүн ашпазын-биле ийи турган авес. Оларнын бистерге тынч каранаткан херээ чүу боор!

Чылдар шуужуп эртин-ле турган. Анатолий шагала-ла школага өөренип турган. А оон ада-иезинин арагалары хензиг-дээ намыздала. Харым-дээ медресеп ийи алгаш, «концерт» үлдүрер чан тып

келгеш-ле, адаанын азы незинин «чиктин кончуг» аажы-чанын өскөргөн боор. Эми эрттер арагаалаарын соксадып көрүнер, чаш ажы-төдүнөрин келдр үезин бөдөнөр—деп, оларнын төрөлдүгүлери-дээ, кожалары бистер-дээ чалгып турдуус. (Олар Анатолийден аңгыда ийи кыс урулуг улус.)

Низыг-тыр харым, чер-ле кайтып боор, шептенип көөр-дүр—деп, олар сергей бергенде чешпааржирлар. А оон база-ла ийи алгаштын харым-дээ чалчыткын өгөлдөр. Ижерин-шпырны боттарымыс-ла билгей бис. Өскөдөрүн ашпазын-биле ийи турган авес. Оларнын бистерге тынч каранаткан херээ чүу боор!

Чылдар шуужуп эртин-ле турган. Анатолий шагала-ла школага өөренип турган. А оон ада-иезинин арагалары хензиг-дээ намыздала. Харым-дээ медресеп ийи алгаш, «концерт» үлдүрер чан тып

келгеш-ле, адаанын азы незинин «чиктин кончуг» аажы-чанын өскөргөн боор. Эми эрттер арагаалаарын соксадып көрүнер, чаш ажы-төдүнөрин келдр үезин бөдөнөр—деп, оларнын төрөлдүгүлери-дээ, кожалары бистер-дээ чалгып турдуус. (Олар Анатолийден аңгыда ийи кыс урулуг улус.)

А Анатолийнин адаы огулунун школа ара калканын, мөзүшпанынын төлөп чок апаргалып. Аажы-чанынын харым-халанчымын дугайын бодал, та чече катан караралын чажып төкпөди дээр. Чамдик дүңдөрлө удуу чадал, андаралып-дүңдөрлөп чыда хонар.

А огул бо бүгүнү көлүгө өскөргөй, күжүр незинге сагыш-дээ салбайн, өөрөнөй-дээ, ажылдабайн-дээ бажынын уу-биле удуу кылдаатарын уламчылап, «берге» уруглар амылгына кирип, биче херек үлүгеткен дээш

шагдаа черинге келдирип-дээ турган. Мычлаажок ол томаарып, боудуну тудум мырындай зам барган.

Авазы огулуну ыдыг төлөп чок мөзүлүнү ажы-шүтүтүн амыр, бирге арагалан эмне-жым билдр чүве—деп, Анатолий мойуну доглап, чечаргеп, чулутуруп турган.

Мөөн төрө алган төдүм-дүр сеп, сөзү бажын эгтендирбес мен, башкыларында барын чуугаалап, шагала черинге барып дөмөгөлдөр мен—деп, неси күжүр огулун дай деп чаала каан.

Мөөн дугайында чугаа үндүрүлгө болгаш багай—деп, Анатолий шуут-ла кыжар болган.

Авашкылар шак ынчаар бот-боту билешпес, хуудушпес өске кижилер болу берген.

А Анатолийнин адаы огулунун школа ара калканын, мөзүшпанынын төлөп чок апаргалып. Аажы-чанынын харым-халанчымын дугайын бодал, та чече катан караралын чажып төкпөди дээр. Чамдик дүңдөрлө удуу чадал, андаралып-дүңдөрлөп чыда хонар.

А огул бо бүгүнү көлүгө өскөргөй, күжүр незинге сагыш-дээ салбайн, өөрөнөй-дээ, ажылдабайн-дээ бажынын уу-биле удуу кылдаатарын уламчылап, «берге» уруглар амылгына кирип, биче херек үлүгеткен дээш

шагдаа черинге келдирип-дээ турган. Мычлаажок ол томаарып, боудуну тудум мырындай зам барган.

Авазы огулуну ыдыг төлөп чок мөзүлүнү ажы-шүтүтүн амыр, бирге арагалан эмне-жым билдр чүве—деп, Анатолий мойуну доглап, чечаргеп, чулутуруп турган.

Мөөн төрө алган төдүм-дүр сеп, сөзү бажын эгтендирбес мен, башкыларында барын чуугаалап, шагала черинге барып дөмөгөлдөр мен—деп, неси күжүр огулун дай деп чаала каан.

Мөөн дугайында чугаа үндүрүлгө болгаш багай—деп, Анатолий шуут-ла кыжар болган.

Авашкылар шак ынчаар бот-боту билешпес, хуудушпес өске кижилер болу берген.

Редакцияга чата

Канчал баардын, огулум, мындыг чаш кижин араганы чүге иже бердик, соксап көр—деп, авазы чанын чаала каан.

Сөөн херөөн авес-тир, боудуну боум, мойуну бажымы билдр чүве—деп, Анатолий мойуну доглап, чечаргеп, чулутуруп турган.

Мөөн төрө алган төдүм-дүр сеп, сөзү бажын эгтендирбес мен, башкыларында барын чуугаалап, шагала черинге барып дөмөгөлдөр мен—деп, неси күжүр огулун дай деп чаала каан.

Мөөн дугайында чугаа үндүрүлгө болгаш багай—деп, Анатолий шуут-ла кыжар болган.

Авашкылар шак ынчаар бот-боту билешпес, хуудушпес өске кижилер болу берген.

СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

КЫЗЫЛЧЫЛАР ТИИЛЭЭН

Кызгал хохоруксузунун шаңналы дээш республиканын уругларынын спорт шолоозынын ажы-бирги чери дээш хостуг хүрөс маргалдаан республиканын «Спартак» эки тура спорт шипте-ле эртен дымшаныр хүшнерде эртергенер.

Ол маргалдаага Таңды, Чоюн-Хемчи, Уугу-Хем райондарыда, Ак-Доунар, Кызыл хохоралардан аңгыда Якутск, Белово (Кеморова областа) хохораларында кезген мөгөлдөр база киришкенер.

Чалгыс демиселдин түңилде бирги черин команда азын-биле кызгалчылар элээ, ийиги болуп үшүк чорларын Баан-Кок сурууну, Чадала хохоралык спортчулары алганнар.

СЭТА-НЫҢ СПОРТЧУ МЕДЭЭЛЕРИ

КЛЕЙПЕДА. Владимир Влудимир Чурттуг, 32 хардыг Валым Чурттуг 20 километр черге спортчу кылгаша ССРЭ-ни кубогун чаалап алган. Ол Антони Клейпеда деп порт хохоралын күдүмчүлөрүн 1 шак 22 минута 18,4 секунд дүргүзүлдө эртен, терин дүргө чедипшенин болган.

ПРАГА. Совет командалык составында чүу кирген-дээ

ГИМНАСТИКА. Гимнастика таламы-биле Европа чемпионоду эртен субботада Копенгагенге доолтулган. Ийи алды медальды совет спортчулар сөөлүг хүнде чаалап алганнар. Делегейнин тулган чемпиону, 18 хардыг москвичи Елена Мухина доора мыл кырынга мергежилдер кылгаш 19,7 саны алган, а делегей чемпиону болган ССРЭ-нин кубогуну эдилекчиси, Ростов чурттуг, 17 хардыг Наталья Шаповалова база мергежилдер кылгаш 19,85 санын болган.

ЭССЕНЧЕ АБТТАНЫПКАННАР. Ленинград олар база чорупканар.

болза. Биев чурттуг чага-тергеин Сергей Сухорезников делегей маргалдаанын дөмөгөлдөрүндө кымы-дээ мурун келген. Ол Волгода Дубина болган Банила —Быстрица хохораларын ара-алында 3 шак 34 минута 56 секунд дүргүзүлдө чорган. Оон чалгыс чер чурттуг Сергей Никитченко 3 шак 38 мин. 51 секунд болганда шыйгы-

мадымынчан дээш дугага бир дугаарында киржип. Ам ССРЭ-нин шилдик командалык сес санын, а ону мурун тур Францианын командалы 15, Румыния—13, Италия—9 саваларыг.

БАСКЕТБОЛ. ССРЭ-нин шилдик командалык баскетболистер динтер аразын кубогу дээш оонга үшүк тилектеги чаалап алган. Майын 13-те Киевке олар Мексиканын командалык 100:63 сапта утканнар.

ЕВРОПА ЧЕМПИОНАДАЫНГА

Аар атлетикага Европанын бирги чери дээш маргалда Варнага майын 19-тап 28-ке чедир болуп эртер. Ол чемпионатка бистин штангистерниэ эртен чыгыт чедипшенин база катал бижылтап шидатан болза терги-не эки болуп ийи. ыччан совет спортчулар 8 алдын, 1 мөңгүн медальдарын чаалап алгаш, команда таламы-биле 26 дугаар тилектегин чедип алган. Бо узада командалык составында шымырак, олимпий оюнарына киржип шилдикте командала кандилаттар бар-дээ болза, ыдыг сорууганы херек кырынга ботандыры белек авес айтыр-деп, аар атлетикага ССРЭ-нин кол тренера Игорь Куджов чуугаалаан.

Оларнын аразында чокта-чаа-ла алдын олар аразында делегей чемпионатына киржи, ааа тилек турган бар-дээ болза, ниити командалык составын хар-назы таламы-биле анык деп болбас—деп, кол тренер дөмөгөлдөр.

Мичалла-дээ 52 килограмм-да конугу-шымырак ийи спортчу бисте бар. Вир чыл ууку-телинини соода Воронин катан уаг спортче эон келген. Оу чокта бо дензиге делегейге эки өкүрүтүгү оон командала эки Осмоналев көргүзүп турган. Ленинградка болуп эркен «Найралы кубог» дээш турнирге Воронин штангист дүрген көдүрөнгө делегейин чаа рекорду тургускан. Ичангааш ийи делегей чемпиону каймын-дээ амы үеде эки белегекчилдер.

Устүгө адаттыган беш спортчулук үжү бо тымал болуп Европа чемпионодунга киржирар. ССРЭ-ниң шилдик командалык уаг тренери—Л. Аркаев.

НИИТИ ПРОГРАММА МОСКВАДАИ. 15.40 — «Объектив»

КИНО. МАЛ 16-ДА. «НАЙРАЛА»: «Томзои мр» (2 сериялыг) 10.00, 12.50, 15.30, 18.10, 20.50 шаттарда.

Юрий ЮРБЕВ. (ПМА).

Редакцияның адреси:

Тыла АССР-вад Министрлер Чөвүдөмүн Ном үлдүрер чер, өдшграфан болгаш ном садмывын таламы-биле эргелевинг типографиян (Кымыл, Шетинкив болгаш Крапченко кулумчуу, бажы № 1).

Тираж 16555. Чамыр № 1018. СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАП УНЕР

ТС-00826.